

Ju2025/00343

Justitiedepartementet

Domstolsverkets promemoria En effektivare tvistemålshandläggning

Arbetsdomstolen ställer sig genomgående positiv till samtliga förslag i promemorian. Domstolen har i övrigt följande synpunkter.

Avsnitt 7.8: Parterna ska ansvara för att åberopade vittnen och partssakkunniga inställer sig

Arbetsdomstolen anser att den föreslagna ordningen, att parterna som huvudregel själva ska ansvara för att deras åberopade förhörspersoner inställer sig till huvudförhandlingen, utgör en lämplig och ändamålsenlig ordning. Det kan dock noteras att förslaget bara omfattar vittnen och s.k. partssakkunniga. Det borde enligt Arbetsdomstolens mening inte möta något principiellt hinder mot att låta den föreslagna ordningen omfatta även kallelse av part som ska höras i målet (oavsett om detta ska ske under sanningsförsäkran eller inte).

Arbetsgruppen har föreslagit att rätten, om det finns särskilda skäl, ska kunna på en parts begäran utfärda kallelse med sedvanliga utevaroäventyr enligt rättegångsbalken. Arbetsdomstolen föreslår att rätten ska kunna besluta om detta även utan begäran från part, dvs. ex officio. Det skulle nämligen annars finnas påtagliga möjligheter för en illojal part att även med de nya reglerna obstruera processen och få en huvudförhandling inställd, genom att underlåta att kalla en förhörsperson och sedan presentera utredning som kan förväntas göra laga förfall sannolikt. En domstol som uppmärksammar eller misstänker ett sådant

förfarande, bör ha möjlighet att gripa in och ta över ansvaret för kallelserna även utan att vara beroende av att detta begärs av part.

Arbetsdomstolen vill i detta sammanhang fästa uppmärksamheten på att medan den föreslagna lagtexten i 43 kap. 2 § tredje stycket rättegångsbalken anger att huvudförhandlingen ska ställas in om parten ”gör sannolikt” att vittnet har laga förfall, så används på ett par ställen i promemorian uttrycket ”visa” som beviskrav för laga förfall (se t.ex. sidan 41 m under rubriken ”Följden av att en förhörsperson inte inställer sig”). Arbetsdomstolen utgår från att det är formuleringen i den föreslagna lagtexten som avses gälla.

Arbetsdomstolen delar arbetsgruppens bedömning att konsekvensen av att en av part kallad förhörsperson uteblir utan giltig anledning, bör bli att parten som huvudregel inte får åberopa förhöret. För att detta ska kunna genomföras inom ramen för det processrättsliga regelverket, torde det emellertid förutsättas att det berörda förhöret kan formellt avvisas som bevismedel. Arbetsdomstolen föreslår att det införs en sådan reglering i rättegångsbalken. En möjlighet vore att lägga till en extra punkt om detta i 35 kap. 7 § rättegångsbalken.

Detta yttrande har beslutats av ordförandena Lars Dirke, Karin Renman, Sören Öman och Catharina Nordlander.

Föredragande har varit rättssekreteraren Pontus Bromander.

På Arbetsdomstolens vägnar

Lars Dirke